

บทที่ 4

ผลการศึกษา

4.1 ผลการศึกษาริบทของการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลปัจจุบัน

การนำเสนอข้อมูลในบทนี้จะเป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์ทางสถิติ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย และร้อยละ ซึ่งได้ข้อมูลมาจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ผลการศึกษสามารถสรุปเป็นประเด็นได้ ดังนี้

4.1.1 ความเป็นมา พัฒนาการของการจัดการขยะในเทศบาล

- การจัดการแบบธรรมดา พบว่าการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลในอดีตซึ่งมีนายจันทน์ เปรมประชา เป็นนายกเทศมนตรี ได้มีการจัดการขยะแบบธรรมดาไม่มีรูปแบบการกำจัดขยะแบบใหม่ๆ มาใช้ในพื้นที่โดยมีลักษณะรูปแบบการจัดการขยะแบบธรรมดา คือ มีถังขยะไว้บริการประชาชนตามพื้นที่สาธารณะภายในเขตพื้นที่ของเทศบาล หลังจากนั้นก็มีรถเก็บขยะของเทศบาลไปเก็บมาพักไว้ที่บริเวณใกล้ๆ สำนักงานเทศบาลเพื่อรอให้รถขนขยะของเอกชนที่รับเหมาขนขยะไปกำจัดต่อไป วิธีการจัดการแบบนี้ นับว่าเป็นวิธีการจัดการที่ใช้กันมานานตั้งแต่ปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยและสิ่งแวดล้อมยังมีผลกระทบไม่มาก เหตุผลที่เทศบาลตำบลต้นเปาชุดเก่ายังคงใช้วิธีการจัดการขยะมูลฝอยแบบธรรมดา อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารชุดเก่ายังไม่มีพื้นความรู้เรื่องปัญหาขยะมูลฝอย และไม่มีแนวทางในการจัดการขยะมูลฝอยรูปแบบใหม่ๆ อย่างเช่นปัจจุบัน

- การจัดการแบบมีรูปแบบ จากการนำสัมภาษณ์ทางฝ่ายเทศบาล (นายเกษม จำวงศ์, 28 เมษายน 2551 : สัมภาษณ์) พบว่า เนื่องจากช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาปัญหาขยะมูลฝอยนับว่าเป็นปัญหาที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งทำให้ทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชนให้ความสำคัญกับปัญหาขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลต้นเปาก็เช่นกัน ได้ให้ความสำคัญกับปัญหาขยะมูลฝอย คณะผู้บริหารเทศบาลตำบลต้นเปาชุดใหม่จากการเลือกตั้ง 29 ตุลาคม 2549 จึงได้พยายามนำวิธีการจัดการกับปัญหาขยะมูลฝอย รูปแบบใหม่ มาปรับปรุงพัฒนาให้เหมาะสมกับปัญหาขยะมูลฝอยที่มีเพิ่มมากขึ้นทุกวันตามความเจริญของเทศบาลตำบลต้นเปา

โดยมีการประสานความร่วมมือภาครัฐอื่นๆ ที่มีความรู้ ความชำนาญ เกี่ยวกับปัญหาและวิธีการจัดการขยะมูลฝอย เช่น ฝ่ายวิชาการของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่และมหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยได้ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยทั้งสองแห่งในการดำเนิน โครงการคัดแยกขยะมูลฝอยในพื้นที่ เริ่มจากมีการอบรมให้ความรู้กับประชาชนในพื้นที่ หลังจากนั้นมีการแจกถุงดำให้แต่ละครอบครัวๆ ละ 4 ถุง

เพื่อใช้ใส่ขยะมูลฝอยที่ใช้ไม่ได้แล้ว แต่นโยบายแจกถุงดำของเทศบาลตำบลต้นเปาทำได้แค่เพียงเดือนเดียวหลังจากนั้นก็ไม่มีแจกถุงดำอีกต่อไป แต่ถ้าประชาชนอยากได้ให้ซื้อถุงดำจากเทศบาลซึ่งทางเทศบาลได้ตั้งผลิตถุงดำที่มีชื่อของเทศบาลตำบลต้นเปาติดอยู่ข้างถุงดำจำหน่ายให้กับประชาชน แต่ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ซื้อถุงดำจากเทศบาล ทำให้โครงการคัดแยกขยะมูลฝอยจากครอบครัวไม่ประสบความสำเร็จ ขาดความต่อเนื่อง

นอกจากนั้นเทศบาลตำบลต้นเปา ยังมีโครงการตลาดนัดขยะสัญจร โดยเทศบาลได้ประสานกับร้านรับซื้อของเก่ามาบริการรับซื้อของรีไซเคิลจากประชาชนในแต่ละหมู่บ้านเดือนละ 1 ครั้ง โดยเทศบาลได้แนะนำให้ประชาชนเก็บขยะรีไซเคิลสะสมไว้ เพื่อนำมาขายให้กับพ่อค้ารับซื้อของเก่าในงานตลาดนัดขยะมูลฝอยสัญจรในหมู่บ้านของตนเองและหมู่บ้านใกล้เคียง ซึ่งขณะโครงการดังกล่าวยังดำเนินการอยู่ แต่จำนวนของประชาชนที่นำขยะรีไซเคิลมาจำหน่ายก็ลดน้อยลงทุกเดือน

สำหรับรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยอย่างอื่น เทศบาลก็ได้ใช้วิธีการจัดเก็บขยะทั่วไป เช่นเดียวกับคณะผู้บริหารเทศบาลชุดเก่า คือ มีการนำถังขยะแบบถังรวม ไม่มีฝา ไว้บริการประชาชนตามจุดต่างๆ ในเขตพื้นที่ โดยบริเวณพื้นที่เขตชุมชนหนาแน่น รถเก็บขยะของเทศบาลก็ไปดำเนินการเก็บขยะทุกวัน ส่วนบริเวณอื่นใช้เวลา 2-3 วันรถเก็บขยะจะไปเก็บครั้งหนึ่ง โดยรถเก็บขยะเทศบาลจะนำขยะมาพักไว้บริเวณที่ดินว่างเปล่าของเทศบาลเพื่อรอให้รถขนย้ายขยะของบริษัทเอกชนนำไปกำจัดที่อำเภอยอด แบบฝังกลบต่อไป

แต่ในอนาคตเทศบาลตำบลต้นเปา จะนำขยะมูลฝอยที่เก็บจากประชาชนไปให้โรงงานกำจัดขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งสร้างขึ้นบริเวณอำเภอดอยสะเก็ดเป็นผู้กำจัด โดยไม่ต้องนำมาพักไว้บริเวณเดิม จะทำให้หมดปัญหาการส่งกลิ่นเหม็นของขยะเช่นปัจจุบัน นอกจากนี้ยังจะช่วยให้เทศบาลลดค่าใช้จ่ายในการจ้างเหมาบริษัทเอกชนขนย้ายขยะไปกำจัดเช่นปัจจุบันซึ่งเทศบาลต้องเสียค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ประมาณ 4 ล้านบาทต่อปี ในขณะที่เทศบาลจัดเก็บค่าบริการกำจัดขยะจากประชาชนครอบครัวละ 20 บาทต่อเดือน เก็บได้ประมาณ 80 % ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด หรือประมาณ 8 - 9 แสนบาทต่อเดือนเท่านั้น ทำให้เทศบาลต้องตั้งงบประมาณของเทศบาลเพิ่มเติมในส่วนการกำจัดขยะอีกประมาณ 5 ล้านบาทต่อไป

4.1.2 รูปแบบการจัดการขยะของเทศบาลในปัจจุบัน

ปัจจุบันเทศบาลได้ดำเนินวิธีการจัดการขยะภายในเขตเทศบาล โดยได้เข้าร่วมโครงการกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในเรื่องการรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ. 2550 โดยมีการประชุมชี้แจงให้ความรู้แก่ประชาชนในแต่ละหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลต้นเปาให้เข้าใจถึงวิธีการแยกขยะมูลฝอย การนำขยะมูลฝอยไปใช้ให้เกิดประโยชน์

ตามแต่ชนิดหรือประเภทของขยะมูลฝอย นอกจากนั้นเทศบาลได้ดำเนินการจัดการขยะโดยแบ่งเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

1. หลังจากเทศบาลได้เข้าร่วมโครงการคัดแยกขยะกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่และมหาวิทยาลัยแม่โจ้ แล้วทางเทศบาลได้แจกถุงดำสำหรับเก็บขยะที่ไม่สามารถนำมารีไซเคิลได้ครบครัวละ 4 ถุง (ตามนโยบายของเทศบาล)

2. ส่งเสริมให้ประชาชนภายในหมู่บ้านเก็บขยะรีไซเคิลไว้จำหน่ายโดยในแต่ละเดือนจะมีตลาดนัดขยะจะมีพ่อค้ารับซื้อของเก่ามารับซื้อขยะรีไซเคิลในแต่ละหมู่บ้านทั้ง 10 หมู่บ้านเดือนละหนึ่งครั้ง

3. เทศบาลคิดค่าบริการเก็บขยะครบครัวละ 20 บาทต่อเดือน โดยจะมีพนักงานมาเก็บเงินค่าบริการทิ้งขยะตามบ้านของประชาชนในช่วงสิ้นเดือนของทุกเดือนซึ่งการจัดเก็บนั้นโดยเฉลี่ยในแต่ละเดือนจะเก็บได้ประมาณ 80 % ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด

4. เทศบาลจัดรถเก็บขยะของเทศบาลจำนวน 4 คันมาเก็บขยะ โดยจะเก็บขยะในช่วงเช้ามีเวลาประมาณ 04.00 – 05.00 น. โดยรถเก็บขยะของเทศบาลจะเก็บขยะในบริเวณเขตธุรกิจของเทศบาล คือ บ้านบ่อสร้างและบริเวณถนนสายเชียงใหม่ – สันกำแพงทุกวัน ส่วนในหมู่บ้านอื่นๆ 2-3 วัน รถขยะจะมาเก็บครั้งหนึ่ง

5. รถเก็บขยะจะนำขยะที่เก็บมาจากประชาชนไปกองไว้ในที่ดินเปล่าของเทศบาลเนื้อที่ประมาณ 5 ไร่ ซึ่งตั้งอยู่เรื่อยๆ กับสำนักงานเทศบาลตำบลต้นเปา โดยจะกองไว้รวมกันหลังจากนั้นจะมีรถบรรทุกของบริษัทเอกชน ชื่อ บริษัท บ้านตาลกรุ๊ป จำกัด ที่รับจ้างมาขนย้ายขยะจากจุดกองขยะของเทศบาลเพื่อนำไปทิ้งที่อำเภอสอดประมาณสัปดาห์ละ 2 ครั้งๆ ละประมาณ 50 ตัน ในราคาจ้างเหมาปีละประมาณ 4 ล้านบาท แต่ในอนาคตเทศบาลจะนำไปทิ้งที่อำเภอดอยสะเก็ดซึ่งเป็นโรงกำจัดขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้ดำเนินการขณะนี้ใกล้จะแล้วเสร็จ โดยเทศบาลตำบลต้นเปาจะดำเนินการเก็บขยะจากประชาชนแล้วนำไปส่งยังโรงกำจัดขยะที่อำเภอดอยสะเก็ดเอง ซึ่งจะช่วยให้เทศบาลการประหยัดค่าใช้จ่ายโดยไม่ต้องจ้างเหมาในการนำขยะไปทิ้งเช่นปัจจุบัน และจะไม่มีการนำมากองทิ้งไว้เหมือนปัจจุบันซึ่งส่งกลิ่นเน่าเหม็นพอสมควร

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาล

1. ประชาชนยังขาดจิตสำนึกในการจัดการขยะมูลฝอย
2. ประชาชนเกิดจากความเห็นแก่ตัวของแต่ละบุคคล
3. ประชาชนไม่ค่อยมีเวลาในการเข้ารับการฝึกอบรม
4. ประชาชนยังคงมองว่าไม่ใช่ปัญหาที่ต้องแก้ไขด้วยตนเอง

5. ที่ดินมีราคาค่อนข้างสูง ถ้าเทศบาลจะซื้อไว้สำหรับสร้างที่กำจัดขยะ
6. เทศบาลเคยมีแนวคิดที่จะสร้างเตาเผาขนาดเล็กไว้ประจำสำหรับหมู่บ้านทั้ง 10 หมู่บ้านแต่ประชาชนในหมู่บ้านไม่เห็นด้วย แนวคิดนี้จึงล้มเลิกไป
7. ปัญหาขยะมูลฝอยที่มีการแอบนำเอามาทิ้งในพื้นที่ของเทศบาลตำบลต้นเปา

4.2 ผลการศึกษา

ในการศึกษาเรื่อง การจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชนเพื่อเป็นแนวทางพัฒนาไปสู่แผนปฏิบัติการ ในเขตเทศบาลตำบลต้นเปา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษามีดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลจากแบบสอบถาม จำนวน 372 ชุด ที่ทำการศึกษาก็รวบรวมสามารถจำแนกข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อทราบเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ เป็นลำดับดังนี้

เพศ พบว่ากลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย ร้อยละ 51.40 และ เพศหญิง ร้อยละ 48.60 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ชายมากกว่าผู้หญิง

อายุ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามอายุอยู่ระหว่าง 11 – 30 ปี ร้อยละ 54.5 อายุอยู่ระหว่าง 31 – 40 ปี ร้อยละ 27.8 อายุอยู่ระหว่าง 41 – 50 ปี ร้อยละ 15 อายุอยู่ระหว่าง 51 – 60 ปี ร้อยละ 2.1 และอายุตั้งแต่ 61 ปีขึ้นไป ร้อยละ 0.9 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ซึ่งเป็นจำนวนเกินครึ่งของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดอายุอยู่ระหว่าง 11-30 ปี ซึ่งเป็นช่วงอายุที่มีบทบาทสำคัญต่อแนวคิดและวิธีในการพัฒนาการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ต่อไปในอนาคต เพราะเป็นกลุ่มประชากรที่มีระดับการศึกษาโดยเฉลี่ยดีกว่ากลุ่มคนที่มีอายุมากกว่า

ระดับการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามไม่เคยเข้ารับการศึกษาร้อยละ 11.40 ระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 29.20 ระดับมัธยมศึกษา/เทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 30.60 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง/อนุปริญญา ร้อยละ 16.70 และระดับปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ 12.20 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ในพื้นที่มีระดับการศึกษาพอใช้ได้ คือ ระดับมัธยมศึกษา หรือเทียบเท่า ซึ่งเป็นระดับการศึกษาที่สามารถรับรู้และเข้าใจปัญหาขยะได้ดีสำหรับการที่จะปลูกฝังจิตสำนึกในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่

อาชีพ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีอาชีพค้าขายร้อยละ 18.90 มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 12.80 มีเกษตรกร ร้อยละ 9.70 มีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 33.33 มีอาชีพอื่นๆ

ร้อยละ 25.30 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างซึ่งเป็นการรับจ้างทำงานในโรงงานหัตถกรรมภายในพื้นที่จึงเข้าใจและรับรู้ปัญหาขณะเป็นอย่างดี

รายได้ต่อเดือน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 46.40 มีรายได้ช่วง 5,000 – 10,000 บาท ร้อยละ 36.40 มีรายได้ช่วง 10,001 – 15,000 บาท ร้อยละ 15.30 มีรายได้ช่วง 15,001 – 20,000 บาท ร้อยละ 1.4 และมีรายได้มากกว่า 20,000 บาท ร้อยละ 0.6 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000.00 บาท เพราะทำงานรับจ้างภายในพื้นที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางและอื่นๆ มากเหมือนกับคนทำงานต่างพื้นที่

The logo of Chiang Mai University is a circular emblem. In the center is a detailed illustration of an elephant standing and facing left. Above the elephant's head is a traditional Thai oil lamp (diya) with a flame. The entire emblem is enclosed within a circular border. The Thai text 'มหาวิทยาลัยเชียงใหม่' is written along the top inner edge of the circle, and 'CHIANG MAI UNIVERSITY 1964' is written along the bottom inner edge. There are decorative floral motifs on either side of the elephant.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตอนที่ 2 ระดับความพอใจในการรับรู้ข่าวสารของประชาชนเพื่อร่วมกับเทศบาลในการจัดการขยะภายในชุมชน

ตาราง 4.1 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ระดับความพอใจในการรับรู้ข่าวสารของประชาชนเพื่อร่วมกับเทศบาลในการจัดการขยะภายในชุมชน

ลักษณะการจัดการ	การรับรู้										ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%		
มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม	11	3.1	78	21.7	144	40	76	21.1	51	14.2	2.78	ปานกลาง
มีการรับรู้ปัญหาขยะภายในชุมชน	11	3.1	60	16.7	139	38.6	99	27.5	51	14.2	2.67	ปานกลาง
มีการอบรมวิธีการเก็บ หรือ กำจัดขยะระดับหมู่บ้าน	3	0.8	55	15.3	111	30.8	88	24.4	103	28.6	2.35	น้อย
มีการรณรงค์เรื่องการจัดการขยะภายในเทศบาล	2	0.6	45	12.5	111	30.8	96	26.7	106	29.4	2.38	น้อย
มีการรับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม	7	1.9	66	18.3	89	24.7	82	22.8	116	32.2	2.53	น้อย
ค่าเฉลี่ยรวม											2.54	น้อย

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพอใจในการรับรู้ข่าวสารของประชาชน เพื่อร่วมกับเทศบาลในการจัดการขยะภายในชุมชน

ลำดับ	ลักษณะการจัดการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนฯ	แปลผล
1.	มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม	2.78	1.03	ปานกลาง
2.	มีการรับรู้ปัญหาขยะภายในชุมชน	2.67	1.01	ปานกลาง
3.	มีการอบรมวิธีการเก็บหรือกำจัดขยะระดับหมู่บ้าน	2.35	1.07	น้อย
4.	มีการรณรงค์เรื่องการจัดการขยะภายในเทศบาล	2.28	1.03	น้อย
5.	มีการรับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม	2.53	1.16	น้อย
ค่าเฉลี่ยรวม		2.54	1.06	น้อย

จากตาราง 4.1 และ 4.2 ผลการศึกษาพบว่า

ประชาชนมีระดับความพอใจในการรับรู้ข่าวสารของประชาชนเพื่อร่วมกับเทศบาลในการจัดการขยะภายในชุมชนอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.54 เมื่อพิจารณาลักษณะงานรายชื่อพบว่า

เรื่องมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพอใจในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.03

เรื่องมีการรับรู้ปัญหาขยะภายในชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพอใจในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.03

เรื่องมีการอบรมวิธีการเก็บหรือกำจัดขยะระดับหมู่บ้าน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพอใจในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.35 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.07

เรื่องมีการรณรงค์เรื่องการจัดการขยะภายในเทศบาล ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพอใจในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.28 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.03

เรื่องมีการรับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพอใจในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.53 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.16

ตอนที่ 3 บทบาทของผู้นำชุมชนเกี่ยวกับปัญหาขยะ

ตาราง 4.3 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ระดับความพอใจในบทบาทของผู้นำชุมชนเกี่ยวกับปัญหาขยะ

ลักษณะการจัดการ	บทบาทผู้นำ										ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%		
ผู้นำมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ	11	3.1	77	21.4	138	38.3	104	28.9	30	8.3	2.82	ปานกลาง
ผู้นำร่วมเสนอวิธีการจัดขยะมูลฝอย	4	1.1	48	13.3	141	39.2	114	31.7	53	14.7	2.54	น้อย
มีการแก้ไขปัญหาขยะในชุมชน	4	1.1	58	16.1	122	33.9	108	30.0	68	18.9	2.51	น้อย
มีการเรียกร้องความยุติธรรมเมื่อเกิดปัญหาขยะ	3	0.8	53	14.7	118	32.8	80	22.2	106	29.4	2.35	น้อย
มีการแจ้งข่าวสารให้กับประชาชนในพื้นที่	2	0.6	48	13.3	107	29.7	97	26.9	106	29.4	2.29	น้อย
มีการแจ้งปัญหา สาเหตุ และประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับขยะจากทางเทศบาล	1	0.3	40	11.1	121	33.6	97	26.9	101	28.1	2.29	น้อย
ค่าเฉลี่ยรวม											2.47	น้อย

ตาราง 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพอใจในบทบาทของผู้นำชุมชนเกี่ยวกับปัญหาขยะ

ลำดับ	ลักษณะงานที่ทำ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนฯ	แปลผล
1.	ผู้นำมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ	2.82	0.96	ปานกลาง
2.	ผู้นำร่วมเสนอวิธีการจัดขยะมูลฝอย	2.54	0.93	น้อย
3.	มีการแก้ไขปัญหาขยะในชุมชน	2.51	1.01	น้อย
4.	มีการเรียกร้องความยุติธรรมเมื่อเกิดปัญหาขยะ	2.35	1.07	น้อย
5.	มีการแจ้งข่าวสารให้กับประชาชนในพื้นที่	2.29	1.04	น้อย
6.	มีการแจ้งปัญหา สาเหตุ และประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับขยะจากทางเทศบาล	2.29	1.00	น้อย
ค่าเฉลี่ยรวม		2.47	1.00	น้อย

จากตาราง 4.3 และ 4.4 ผลการศึกษาพบว่า

ประชาชนมีระดับความพอใจในบทบาทของผู้นำชุมชนเกี่ยวกับปัญหาขยะอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.00 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า

เรื่อง ผู้นำมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพอใจในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.82 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.96

เรื่อง ผู้นำร่วมเสนอวิธีการจัดขยะมูลฝอย ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพอใจในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.54 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.93

เรื่อง มีการแก้ไขปัญหาขยะในชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพอใจในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.51 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.01

เรื่อง มีการเรียกร้องความยุติธรรมเมื่อเกิดปัญหาขยะ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพอใจในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.35 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.07

เรื่อง มีการแจ้งข่าวสารให้กับประชาชนในพื้นที่ ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความพอใจในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.29 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.04

เรื่อง มีการแจ้งปัญหา สาเหตุ และประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับขยะจากทางเทศบาล ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพอใจในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.29 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.00

ตอนที่ 4 บทบาทของประชาชนต่อการจัดการขยะ

ตาราง 4.5 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ระดับความพอใจในบทบาทของประชาชนต่อการจัดการขยะ

ลักษณะงานที่ทำ	บทบาทประชาชน										ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%		
นำขยะมารีไซเคิล	14	3.9	80	22.2	140	38.9	81	22.5	45	12.5	2.82	ปานกลาง
ร่วมเสนอแนะวิธีการจัดการขยะ	2	0.6	44	12.2	149	41.4	90	25.0	75	20.8	2.47	น้อย
แยกขยะตามประเภทขยะได้อย่างถูกต้อง	4	1.1	27	7.5	115	31.9	130	36.1	84	23.3	2.27	น้อย
มีส่วนร่วมในการจัดการขยะในชุมชน	2	0.6	19	5.3	111	30.8	158	43.9	70	19.4	2.24	น้อย
เข้าร่วมอบรมความรู้ในการจัดการขยะ	4	1.1	23	6.4	90	25.0	114	31.7	129	35.8	2.05	น้อย
ค่าเฉลี่ยรวม											2.37	น้อย

ตาราง 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพอใจในบทบาทของประชาชนต่อการจัดการขยะ

ลำดับ	ลักษณะงานที่ทำ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนฯ	แปลผล
1.	นำขยะมารีไซเคิล	2.82	1.03	ปานกลาง
2.	ร่วมเสนอแนะวิธีการจัดการขยะ	2.47	0.97	น้อย
3.	แยกขยะตามประเภทขยะได้อย่างถูกต้อง	2.27	0.93	น้อย
4.	มีส่วนร่วมในการจัดการขยะในชุมชน	2.24	0.84	น้อย
5.	เข้าร่วมอบรมความรู้ในการจัดการขยะ	2.05	0.98	น้อย
ค่าเฉลี่ยรวม		2.37	0.95	น้อย

จากตารางที่ 4.5 และ 4.6 ผลการศึกษาพบว่า

ประชาชนมีระดับความพอใจในบทบาทของเทศบาลเรื่อง บทบาทของประชาชนต่อการจัดการขยะอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.37 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.95 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า

เรื่อง การนำขยะมารีไซเคิล ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพอใจในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.82 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.03

เรื่อง ร่วมเสนอแนะวิธีการจัดการขยะ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพอใจในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.47 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.97

เรื่อง แยกขยะตามประเภทขยะได้อย่างถูกต้อง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพอใจในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย 2.27 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.93

เรื่อง มีส่วนร่วมในการจัดการขยะในชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพอใจในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.24 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.84

เรื่อง เข้าร่วมอบรมความรู้ในการจัดการขยะในชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพอใจในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.05 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.98

ตอนที่ 5 ความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่

ตาราง 4.7 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ระดับความพอใจในความพอใจต่อเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่

ลักษณะงานที่ทำ	ระดับความพอใจ										ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%		
มีจำนวนถึงขยะเพียงพอ	13	3.6	40	11.1	166	46.1	78	21.7	63	17.5	2.62	ปานกลาง
จำนวนวันที่เก็บขยะเหมาะสม	3	0.8	70	19.4	134	37.2	110	30.6	43	11.9	2.67	ปานกลาง
มีการแยกถังเก็บขยะ ตามประเภทขยะ	3	0.8	41	11.4	113	31.4	100	27.8	103	28.	2.28	น้อย
มีจำนวนรถเก็บขยะเหมาะสมดี	1	0.3	51	14.2	131	36.4	110	30.6	67	18.6	2.47	น้อย
ค่าเก็บขยะเหมาะสมดี	1	0.3	51	14.2	131	36.4	110	30.6	67	18.6	2.44	น้อย
มีการอำนวยความสะดวกด้านการจัดการขยะ	5	1.4	57	15.8	100	27.8	85	23.6	113	31.4	2.32	น้อย
ค่าเฉลี่ยรวม											2.47	น้อย

ตาราง 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพอใจในบทบาทของประชาชนต่อการจัดการขยะ

ลำดับ	ลักษณะงานที่ทำ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนฯ	แปลผล
1.	มีจำนวนถังขยะพอเพียง	2.62	1.01	ปานกลาง
2.	จำนวนวันที่เก็บขยะ	2.67	0.95	ปานกลาง
3.	มีการแยกถังขยะตามประเภทขยะ	2.28	1.02	น้อย
4.	มีจำนวนรถเก็บขยะเหมาะสมดี	2.47	0.96	น้อย
5.	ค่าเก็บขยะเหมาะสมดี	2.44	1.00	น้อย
6.	มีการอำนวยความสะดวกด้านจัดการขยะ	2.32	1.11	น้อย
ค่าเฉลี่ยรวม		2.47	1.01	น้อย

จากตารางที่ 4.7 และ 4.8 ผลการศึกษาพบว่า

ประชาชนมีระดับความพอใจในบทบาทของเทศบาลเรื่อง บทบาทของประชาชนต่อการจัดการขยะอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.01 เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า

เรื่อง มีจำนวนถังขยะพอเพียง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพอใจในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.62 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.01

เรื่อง จำนวนวันที่เก็บขยะ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพอใจในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.67 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.95

เรื่อง มีการแยกถังขยะตามประเภทขยะ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพอใจในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย 2.28 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.02

เรื่อง มีจำนวนรถเก็บขยะเหมาะสมดี ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพอใจในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.47 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.96

เรื่อง ค่าเก็บขยะเหมาะสมดี ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพอใจในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.44 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.00

เรื่อง มีการอำนวยความสะดวกด้านจัดการขยะ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพอใจในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.32 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.11

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ต่อการจัดการด้านขยะของเทศบาล

จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน สามารถสรุปเป็นประเด็นปัญหาหลักๆ ได้ดังนี้

- ปัญหาด้านปริมาณขยะ ปัจจุบันนี้ปริมาณขยะภายในเขตพื้นที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกวัน เพราะเทศบาลตำบลต้นเปาซึ่งอยู่ห่างจากตัวเมืองเชียงใหม่เพียง 9 กิโลเมตรเท่านั้นทำให้ได้รับอิทธิพลความเจริญมาจากตัวเมืองเชียงใหม่ รวมทั้งตั้งอยู่ในเขตอำเภอสันกำแพงซึ่งเป็นอำเภอบ้านเกิดของอดีตนายกรัฐมนตรี(ทักษิณ ชินวัตร) และเป็นเส้นทางวิ่งผ่านจากตัวเมืองเชียงใหม่ไปอำเภอสันกำแพง ยังเป็นการเพิ่มอัตราการเจริญทางอ้อม ส่งผลให้พื้นที่เขตเทศบาลตำบลต้นเปามีจำนวนธุรกิจ การค้าขาย เพิ่มขึ้นมากมาย เช่น ธนาคาร ห้าง โลตัส ฯลฯ ส่งผลให้มีจำนวนประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลต้นเปาทั้งที่มีทะเบียนบ้านและไม่มีทะเบียนบ้านในเขตเทศบาลตำบลต้นเปารวมไปถึงประชาชนที่เดินทางมาท่องเที่ยวซื้อสินค้าบ้านบ่อสร้าง และบ้านต้นเปา ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอสันกำแพง อำเภอแม่อน ที่ทำงานหรือเดินทางเข้าไปในตัวเมืองเชียงใหม่ต้องเดินทางผ่านเส้นทางนี้และแวะซื้อสินค้าอุปโภค – บริโภค ในพื้นที่บริเวณสี่แยกบ้านบ่อสร้าง เป็นจำนวนมากจากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นทำให้จำนวนขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้นไปด้วย บางวันรถเก็บขยะของเทศบาล ไม่ได้มาเก็บหรือขยะล้นถังเก็บของเทศบาล ซึ่งขยะมูลฝอยที่ประชาชนนำมาทิ้งลงในถังเก็บขยะของเทศบาลนั้นเป็นขยะรวมไม่ได้แยกขยะมาจากครอบครัว และเทศบาลก็ไม่มีถังเก็บแบบแยกขยะด้วย ทำให้มีการทิ้งขยะรวมเหล่านั้นลงในถังเก็บถังเดียว จึงเกิดการเน่าเหม็นของขยะมูลฝอยในถังได้เร็ว อีกทั้งถังเก็บขยะเหล่านั้นไม่มีฝาปิดถัง ทำให้ขยะส่งกลิ่นเน่าเหม็นขึ้นรบกวนสุขภาพของประชาชนบริเวณใกล้เคียง

หลักจากนั้นยังพบปัญหาขยะมูลฝอยส่งกลิ่นเหม็นที่เกิดจาก กองขยะที่เทศบาลนำไปพักไว้รอรถขนขยะของบริษัทเอกชนที่รับจ้างเหมาขนขยะซึ่งประมาณสัปดาห์หนึ่งถึงจะมาขนไปทิ้งพร้อมกัน 2 ลารถจึงทำให้เกิดกลิ่นเน่าเหม็น สร้างความเดือนร้อนให้ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียง คือ ประชาชนในหมู่บ้านจัดสรรธารทิพย์วิลล่า และหมู่บ้านจัดสรร คลอิดีไฮส์ เพราะอยู่ใกล้กองขยะมากที่สุด

นอกจากปัญหาขยะมูลฝอยข้างต้นแล้ว ยังพบปัญหาการส่งกลิ่นเน่าเหม็นจากโรงงานผลิตสินค้าหัตถกรรมโดยเฉพาะน้ำเสียจากโรงงานกระดาษสาซึ่งมีปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิมทำให้มีปริมาณน้ำเสียเพิ่มขึ้น

- ปัญหาด้านการจัดการขยะ เทศบาลไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร รวมทั้งการอบรม สัมมนา เกี่ยวกับขยะมูลฝอยอย่างต่อเนื่อง ทำให้ประชาชนขาดแรงจูงใจในการร่วมมือกับเทศบาลในการจัดการปัญหาขยะ ปัญหาเกี่ยวกับถังเก็บขยะแบบรวม ไม่มีฝาปิดถัง เป็นต้น

ความคิดเห็นของผู้ศึกษา เทศบาลไม่มีความต่อเนื่องในการจัดการขยะ เช่น โครงการคัดแยกขยะ ของเทศบาลเริ่มต้นดีแต่ขาดความต่อเนื่องทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในการจัดการขยะของเทศบาล นอกจากโครงการคัดแยกขยะ และ โครงการตลาดนัดขยะสัญญาแล้วเทศบาลยังไม่ได้ริเริ่มโครงการหรือวิธีการจัดการขยะรูปแบบอื่นอีกเลย เทศบาลควรจะหาวิธีการจัดการขยะรูปแบบอื่นๆ ซึ่งมีอีกหลายรูปแบบที่เทศบาลควรจะนำมาใช้ในพื้นที่

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์สำหรับเทศบาล

จากการสัมภาษณ์ฝ่ายเทศบาลในการจัดการขยะมูลฝอยปัจจุบัน โดยผู้ศึกษาได้ขอสัมภาษณ์ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลต้นเปา ผู้ที่ให้ข้อมูลกับผู้ศึกษาได้แก่ นายเกษม จำวงศ์ และนายทวี เทพปัญญา รองนายเทศมนตรี นายชาย ถนอมศักดิ์ ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและนายประวัตติ คำสร้อย เจ้าหน้าที่ฝ่ายเก็บขยะของเทศบาล ผู้ศึกษาใช้วิธีสอบถามโดยการจดบันทึกและอัดเทปบันทึกเสียง ข้อมูลที่ได้รับสามารถสรุปได้ดังนี้ คือ

1. แนวคิดและรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบัน เทศบาลตำบลต้นเปาได้เข้าร่วมโครงการ การรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย ร่วมกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ. 2550 โดยมีการดำเนินการจัดประชุมชี้แจงให้ความรู้แก่ประชาชนในแต่ละหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลต้นเปาให้เข้าใจถึงวิธีการคัดแยกขยะมูลฝอยจากครอบครัว การเก็บขยะมูลฝอยที่ไม่ใช้แล้วเพื่อนำไปขายให้กับพ่อค้ารับซื้อของเก่าในตลาดนัดขยะมูลฝอยสัญญาในแต่ละหมู่บ้าน

สำหรับขยะที่เทศบาลเก็บมาจากประชาชนได้นำไปกำจัดบริเวณแบบฝังกลบที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่

2. แนวคิดและรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยในอนาคต เทศบาลมีแนวคิดจะนำขยะที่เก็บได้จากประชาชนไปกำจัดที่โรงงานกำจัดขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่บริเวณอำเภอคอยสะเกิด ซึ่งทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ได้สร้างขึ้นเพื่อไว้บริการกำจัดขยะของประชาชน 3 อำเภอ คือ อำเภอคอยสะเกิด อำเภอสันทราย และอำเภอสันกำแพง ซึ่งแนวคิดนี้จะทำให้เทศบาลตำบลต้นเปาลดค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะมูลฝอย นอกจากนั้นเทศบาลตำบลต้นเปายังมีแนวคิดในการสร้างเตาเผาขยะมูลฝอยขนาดเล็กขึ้นในแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งจะได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ

3. ปัญหาอุปสรรค ประชาชนยังมีความคิดว่าได้เสียภาษีให้กับเทศบาลไปแล้วฉะนั้นเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยต้องเป็นหน้าที่ของเทศบาลไม่ใช่หน้าที่ของประชาชนที่จะต้องมา

ดำเนินการ รวมทั้งประชาชนยังมองว่าโครงการต่างๆ เช่น โครงการสร้างเตาเผาขยะในหมู่บ้าน
ผู้บริหารเทศบาลมีผลประโยชน์แอบแฝงจึงไม่ให้ความร่วมมือ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหามลพิษของเทศบาลในอนาคต

จากการสัมภาษณ์ฝ่ายเทศบาล สามารถสรุปเป็นแนวทางแก้ไขปัญหามลพิษของ
เทศบาลในอนาคตตามความคิดเห็นของผู้ศึกษาได้ดังนี้ คือ เทศบาลจะดำเนินการจัดเก็บขยะภายใน
พื้นที่แล้วนำไปกำจัดยังโรงกำจัดขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด บริเวณอำเภอคอยสะเกิด ที่
กำลังดำเนินการก่อสร้างอยู่ โดยจะไม่นำขยะมากองไว้บริเวณสถานที่ปัจจุบันที่ใช้กองขยะเพื่อรอรด
ขนขยะของบริษัท บ้านตาลกรู๊ป จำกัด มาดำเนินการขนขยะไปกำจัดแบบฝังกลบที่อำเภอฮอด ซึ่ง
วิธีการจัดการขยะมูลฝอยดังกล่าวสามารถช่วยให้เทศบาลประหยัดงบประมาณในการจ้าง บริษัท
บ้านตาลกรู๊ป จำกัด ประมาณปีละ 4 ล้านบาท และยังช่วยแก้ไขปัญหามลภาวะที่เกิดจากกองขยะส่ง
กลิ่นเหม็นรบกวนประชาชนบริเวณใกล้เคียงได้

อีกแนวทางหนึ่ง คือ เทศบาลจะทำความเข้าใจให้กับประชาชนในพื้นที่แต่ละหมู่บ้าน
ทั้ง 10 หมู่บ้านในการสร้างเตาเผาขยะขนาดเล็กขึ้นหมู่บ้านละ 1 เตา เพื่อใช้กำจัดขยะของหมู่บ้านเอง
โดยจะใช้งบประมาณในการก่อสร้างเตาละ 1 ล้านบาท ซึ่งเทศบาลตำบลต้นเปาจะขอสนับสนุน
งบประมาณในการสร้างเตาเผาขนาดเล็กจาก กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

4.3 สรุปผลการศึกษา

จากแบบสอบถามในส่วนของประชาชน พบว่า

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศชาย มากกว่าเพศหญิง ส่วนใหญ่อายุ
ระหว่าง 11 – 30 ปี มีการศึกษาระดับมัธยม/เทียบเท่ามากที่สุด มีอาชีพรับจ้างมากที่สุดเพราะในพื้นที่
เทศบาลตำบลต้นเปามีโรงงานอุตสาหกรรมประเภทหัตถกรรมเป็นจำนวนมาก ทำให้ผู้ตอบ
แบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000.00 บาทต่อเดือน

2. ระดับความพอใจในการรับรู้ข่าวสารของประชาชนเพื่อร่วมกับเทศบาลในการจัดการ
ขยะภายในชุมชน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.54 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ
1.06 โดยแยกเป็นด้านการประชาสัมพันธ์ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมกับด้านการรับรู้ปัญหาขยะภายใน
ชุมชน อยู่ระดับปานกลาง ด้านการอบรมวิธีการเก็บหรือกำจัดขยะระดับหมู่บ้าน ด้านการรณรงค์
เรื่องการจัดการขยะภายในเทศบาล ด้านการรับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งหมดอยู่ในระดับน้อย

3. ระดับความพอใจในบทบาทของผู้นำชุมชนเกี่ยวกับปัญหาขยะ อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.47 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.00 โดยแยกเป็นด้านผู้นำมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านผู้นำร่วมเสนอวิธีการจัดการขยะมูลฝอย ด้านมีการแก้ไขปัญหาขยะในชุมชน ด้านมีการเรียกร้องความยุติธรรมเมื่อเกิดปัญหาขยะ ด้านมีการแจ้งข่าวสารให้กับประชาชนในพื้นที่ และ ด้านมีการแจ้งปัญหา สาเหตุ และประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับขยะจากทางเทศบาล ทั้งหมดอยู่ในระดับน้อย

4. ระดับความพอใจในบทบาทของประชาชนต่อการจัดการขยะ อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.37 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.95 โดยแยกเป็นด้านนำขยะมารีไซเคิล อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านร่วมเสนอแนะวิธีการจัดการขยะ ด้านแยกขยะตามประเภทขยะ ได้อย่างถูกต้อง ด้านมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในชุมชน และ ด้านเข้าร่วมอบรมความรู้ในการจัดการขยะ ทั้งหมดอยู่ในระดับน้อย

5. ระดับความพอใจต่อเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.47 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.01 โดยแยกเป็นมีจำนวนถังขยะเพียงพอ และ จำนวนวันที่เก็บขยะเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านมีการแยกถังเก็บขยะ ตามประเภทขยะ ด้านมีจำนวนรถเก็บขยะเหมาะสมดี ด้านค่าเก็บขยะเหมาะสมดี และ ด้านมีการอำนวยความสะดวกด้านการจัดการขยะ ทั้งหมดอยู่ในระดับน้อย

6. ความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาล

จากการศึกษาสามารถสรุปประเด็นความเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาล ได้ดังนี้ คือ

- ปัญหาด้านปริมาณขยะ ปัจจุบันนี้ปริมาณขยะภายในเขตพื้นที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกวัน เกิดปัญหาขยะล้นถังเก็บขยะของเทศบาล เพราะจำนวนถังเก็บขยะหรือรถเก็บขยะเก็บไม่ทัน ซึ่งขยะมูลฝอยที่ประชาชนนำมาทิ้งลงในถังเก็บขยะของเทศบาลนั้นเป็นขยะรวม เมื่อทิ้งลงในถังเก็บถังเดียว จึงเกิดการเน่าเหม็นของขยะมูลฝอยในถัง ได้เร็ว อีกทั้งถังเก็บขยะเหล่านั้น ไม่มีฝาปิดถัง ทำให้ขยะส่งกลิ่นเน่าเหม็นรบกวนประชาชน

หลักจากนั้นยังพบปัญหาขยะมูลฝอยส่งกลิ่นเหม็นที่เกิดจาก กองขยะที่เทศบาลนำไปพักสร้างความเดือนร้อนให้ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียง

นอกจากปัญหาขยะมูลฝอยข้างต้นแล้ว ยังพบปัญหาการส่งกลิ่นเน่าเหม็นจาก โรงงานผลิตสินค้าหัตถกรรม โดยเฉพาะน้ำเสียจาก โรงงานกระดาษสาซึ่งมีปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิมทำให้มีปริมาณน้ำเสียเพิ่มขึ้น

- ปัญหาด้านการจัดการขยะ เทศบาลไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร รวมทั้งการอบรม สัมมนา เกี่ยวกับขยะมูลฝอย อย่างต่อเนื่อง ทำให้ประชาชนขาดแรงจูงใจในการร่วมมือกับเทศบาลในการจัดการปัญหาขยะ ปัญหาเกี่ยวกับถังเก็บขยะแบบรวม ไม่มีฝาปิดถัง เป็นต้น

ข้อมูลจากแบบนำสัมภาษณ์สำหรับของเทศบาล

ผลจากการสัมภาษณ์ การจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลปัจจุบัน สามารถสรุปได้ว่า

1. แนวคิดและรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบัน เทศบาลตำบลต้นเปาดำเนินโครงการ การรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย ร่วมกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ. 2550 สำหรับขยะที่เทศบาลเก็บมาจากประชาชนได้นำไปกำจัดบริเวณแบบฝังกลบที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่
2. แนวคิดและรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยในอนาคต เทศบาลมีแนวคิดจะนำขยะที่เก็บได้จากประชาชนไปกำจัดที่โรงงานกำจัดขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่บริเวณอำเภอฮอดยะเก็ด และมีแนวคิดในการสร้างเตาเผาขยะมูลฝอยขนาดเล็กขึ้นในแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งจะได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม
3. ปัญหาอุปสรรค ประชาชนยังมีความคิดว่าได้เสียภาษีให้กับเทศบาลไปแล้วฉะนั้นเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยต้องเป็นหน้าที่ของเทศบาล และผู้บริหารเทศบาลมีผลประโยชน์แอบแฝงในโครงการต่างๆ

ภาพ 2 สถานที่ถ่ายเทขยะของผู้บริหารชุดเก่า

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาพ 3 รูปสถานที่พักขยะของเทศบาลตำบลต้นเปาปัจจุบัน

ภาพ 4 รูปสถานที่กำจัดขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ อำเภอดอยสะเก็ด เพื่อรองรับ
ขยะของอำเภอสันทราย อำเภอดอยสะเก็ด และอำเภอสันกำแพง

ลิขสิทธิ์ © by Chiang Mai University
All rights reserved

แนวทางการพัฒนาไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการของเทศบาล

จากข้อมูลที่พบในการศึกษา ผู้ศึกษาสามารถสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการของเทศบาลแบบยั่งยืนในอนาคต ได้ดังนี้

1. การพัฒนาประชาชน จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร เรื่องเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนเช่น ปัญหาขยะมูลฝอย ปัญหาน้ำเสีย ปัญหามลพิษจากโรงงานผลิตสินค้า จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยและการรักษาสีสิ่งแวดล้อม ภายในหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน

2. การปรับรูปแบบการจัดการโดยรัฐ

2.1 อบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบและเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะเกี่ยวกับขยะมูลฝอย ทั้งข้อมูลด้าน โทษและด้านประโยชน์ในการนำกลับมาใช้ใหม่ของขยะมูลฝอยแต่ละประเภท ซึ่งถ้าเจ้าหน้าที่เข้าใจดีแล้ว ก็สามารถนำความรู้เหล่านั้นไปถ่ายทอดให้กับประชาชนหรือนำเสนอแนวคิดในการจัดการขยะมูลฝอยได้ดีขึ้นกว่าเดิม

2.2 ปรับนโยบายการจัดการ ผู้บริหารเทศบาลควรจะนำแนวคิด วิธีการ หรือรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอย ที่ได้ผลและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของพื้นที่จากแหล่งอื่นๆ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อนำข้อมูลและความรู้เหล่านั้นมาปรับหรือประยุกต์เป็นนโยบายการจัดการของพื้นที่ต่อไป ซึ่งมีแนวทางและรูปแบบการจัดการอีกหลายรูปแบบที่เหมาะสมกับพื้นที่

2.3 การสนับสนุนอื่นๆ เทศบาลควรประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนอื่นๆ ที่มีหน้าที่และมีความชำนาญการในเรื่องการจัดการขยะมูลฝอย เพื่อนำเสนอแนวคิด วิธีการ ในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่

ตัวอย่างของวิธีปฏิบัติ เช่น

- ขอความร่วมมือสถานีวิทยุชุมชนที่ตั้งขึ้นภายในเขตเทศบาล คือ สถานีวิทยุชุมชนสันกำแพงล้านนา และสถานีวิทยุชุมชน โอท็อป รวมทั้งเสียงตามสายภายในหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน ให้ช่วยประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ข่าวสาร เกี่ยวกับเรื่องขยะมูลฝอย ให้ประชาชนภายในพื้นที่ทราบ

- จัดการอบรมโดยให้ตัวแทนแต่ละครอบครัวมาร่วมอบรม โดยเนื้อหาของการอบรมจะดำเนินการอบรม เรื่องเกี่ยวกับ ความรู้ความเข้าใจในการคัดแยกขยะมูลฝอยภายในครัวเรือน ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์และโทษ ของขยะมูลฝอยแต่ละประเภท ความรู้เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรอย่างมีคุณค่า ความรู้เกี่ยวกับวิธีการนำขยะมูลฝอยกลับไปใช้ประโยชน์ใหม่ในรูปแบบต่างๆ เช่น การทำปุ๋ยหมัก การประดิษฐ์สินค้าใหม่จากวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว เป็นต้น

- จัดทำโครงการจัดการขยะมูลฝอยแบบบูรณาการ โดยเทศบาลจัดตั้งงบประมาณขึ้นมาเริ่มตั้งแต่ออกเทศบัญญัติในเรื่องเกี่ยวกับการทิ้งขยะ สนับสนุนแจกถุงคัดแยกขยะแต่ละครอบครัว

เพื่อเป็นแรงจูงใจให้ประชาชนร่วมมือในการคัดแยกขยะจากครอบครัว มีถังขยะแบบแห้ง ถังขยะแบบเปียก และถังขยะมีพิษ ไว้บริการประชาชนเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมภารกิจขยะของประชาชน เพิ่มความถี่ในการจัดเก็บขยะมูลฝอยของรถเทศบาลเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาขยะเน่าเหม็นขึ้น จัดตั้งศูนย์จัดการขยะขึ้น เพื่อดำเนินการจัดการขยะที่รกรกเก็บขยะของเทศบาล ไปเก็บมาโดยศูนย์จะนำขยะเปียกมาทำเป็นปุ๋ยหมัก ไว้จำหน่ายให้กับเกษตรกรในพื้นที่และใกล้เคียง ส่วนขยะที่สามารถนำไปรีไซเคิลได้ก็ดำเนินการคัดแยกเพื่อจำหน่ายโรงงานรีไซเคิลต่อไป

- จัดทำโครงการประกวดหมู่บ้านน่าอยู่ โดยให้แต่ละหมู่บ้านทั้ง 10 หมู่บ้านภายในพื้นที่ร่วมประกวด มีการประกาศลำดับหมู่บ้านน่าอยู่ในแต่ละเดือนพร้อมแจกรางวัลและมอบประกาศนียบัตรสำหรับหมู่บ้านที่ชนะเลิศในแต่ละเดือน เพื่อเป็นแรงจูงใจให้กับประชาชนในแต่ละหมู่บ้านในการแข่งขันกัน

- จัดการรณรงค์ในการรักษา ดูแล สิ่งแวดล้อมภายในเขตพื้นที่ อย่างสม่ำเสมอ